

Puigortunngorneq - Kingornuttagaava?

Puigortunngornermut patsisaasoq amerlanertigut ilisimaneqartanngilaq. Puigortunngorneq kingornuttagaq qaqtigoortuuvoq, puigortunngorerilli ilaat kingornuttagaagajupput. Puigortunngorerit ataasiakkaat allamik patsiseqaratik kingornuttagaapput.

Pinngoqqaatit, pinngoqqaatini sananeqaatit kingornuttakkat (kromosomit) kingornussisarnerlu

Inuup pinngoqqaatai kingornuttakkat (DNA), kingornuttakkanut aalajangiisutut (gen) angajoqqaanit meeqqanut ingerlateqqinneqartarput. Inuk 20.000-it pallingajattunik assigiinngitsunik kingornuttakkanut aalajangiisunik pinngoqqaateqarfeqarpoq. Kingornuttakkanut aalajangiisut – aappaa angajoqqaat arlaanneerluni tamarmik illugiipput. Kingornuttakkanut aalajangiisut tamarmik immikkut proteinimik pilersitsinissamut paasissutissanik malerugassanik imaqarput. Kingornuttakkanut aalajangiisuni allannguuteqarnermik taaneqartartoq tassaalluni maleruagassat kukkuneqarnerat. Taamaalilluni protein kukkusooq pinngorsinnaavoq imal. pinngunngitsuissinnaalluni. Kingornuttakkanut aalajangiisut (genit), pinngoqqaatit pillugit uiguleriiaani takisuuni paasissutissanik imalinni, pinngoqqaatini sananeqaatinik taasakkani inissisimapput. Inuk, 46-inik (illugiinnik 23-inik) timitta sananeqaataani cellini tamani agguataarsimasunik pinngoqqaatini sananeqaateqarpoq. Nappaatit kingornuttakkat ilaat, pinngoqqaatini sananeqaatit ataatsit, kingornuttakkanut aalajangiisumi aalajangersimasumi illugiillutik allannguuteqqarpata aatsaat sunniuteqartarput. Taamaattut sunniuteqannginnerusutut taaneqartarput.

Nappaatit allat pinngoqqaatini sananeqaatit illugiit aappaanni, pinngoqqaatip allannguuteqarnerinnaani sunniuteqartarput. Taamaattut sunniuteqarnerusutut taaneqartarput. Puigortunngornermik nappaatit kingornuttakkat ilaqutariinnut aalajangersimasunut atassuteqarput. Angajoqqaat arlaat puigortunngornermut kingornuttakkamut pinngoqqaammi allannguuteqarpat, meeraat tamarmik pinngoqqaammi allannguummik nappaateqalersitsisussamik kingornussinissaat 50%-imik aarlerinaateqarpoq. Pinngoqqaammi allannguut kingornussimangikkaanni puigornermik nappaateqalertoqassanngilaq imal. nappaat kinguaanut ingerlateqqinneqassanngilaq.

Puigornermik nappaat Alzheimer

Puigornermik nappaat Alzheimer puigortunngornermi nappaatini nalinginnaanerpaavoq, taamali nappaatilinni taamaallaat procentip ataatsip pingasullu akornanniittut, pinngoqqaatini allannguuteqarneranik toqqaannartumik patsiseqarput. Pinngoqqaatini assigiinngitsuni arlalinni allannguuteqarneq puigortunngornermik Alzheimer-imik kinguneqarsinnaavoq. Alzheimer kingornuttagaq, kingornuttagaanngitsup kingusinnerusukkut nappaatiginerajuttup akerlianik, 60-iliinissaq sioqqullugu aallartikkajuppoq.

Qaratsap immikkoortuini qaap tulliuullu nalaaniittuni puigortunngorneq

Qaratsap immikkoortuini qaap tulliuullu nalaaniittuni puigortunngorneq Alzheimerimit qaqtigoornerujussuuvoq. Nappaat, kinaassutsip, pissusilersornerup imal. oqaatsit allannguuteqarnerannik nassataqartarpoq. Taamalu puigortunngortut 40%-ii pallittuni nappaat kingornuttagaasorineqarpoq. Pinngoqqaatini arlalinni allannguutit, qaratsap immikkoortuini qaap tulliuullu nalaaniittuni puigortunngornermik nassataqarsinnaapput.

Puigortunngorneq - Kingornuttagaava?

Puigortunngorneq qaratsami taqqakkut milittoornerup/aanaartoornerup kingunerisaanik sianiutit akornuserneqarnerannik patsiseqartoq

Tamanna ass. qaratsami taqqakkut milittoornikkut/aanaartoonikkut, qaratsap aalersorneqarnerata / iltilersorneqarnerata akornuteqalerneranik patsiseqarpoq. Puigortunngorneq tamatuminnga patsiseqartoq, ilisimasat naapertorlugit, pinngoqqaatini allannguuteqarneranik toqqaannartumik patsiseqanngilaq. Nappaatilli ilaat tamatumunnga aarlerinaatillit ilaatigut kingornuttagaasinnaapput- soorlu "sukkorneq" diabetes aallu taqqanut naqitsinera qaffassissoq.

Nappaat Huntington

Nappaat Huntington kingornuttagaavoq qaqutigooortoq puigortunngornermik nassataqartoq. Pinngoqqaatini allannguut taanna ilisimaneqarpoq. Nappaammi, pinngoqqaat pissusissamisoortoq allannguutilillu ataatsikkut kingornunneqartarput, allannguutilillu aalajangiisuuneragut nappaateqalernissaq qaninnerulersarluni. Pinngoqqaammi allannguut kingornussimagaanni siusinnerusukkut kingusinnerusukkulluunnit nappaatigineqalissaaq.

Kingornuttakkamik puigortunngorsimanermik pasitsaassinermi qanoq iliortoqassava?

Puigortunngorneq utoqqarni qaqutigooortuunngilaq, pingaartumik utoqqarsuannngortuni. Ilaqutariinni arlallit kingornuttagaanngitsumik puigortunngorsinnaasarput. Ilaqutariinnili toqqaannartumik pingasut amerlanerusulluunniit assingusunik ersiuteqarlutik puigortunngorsimanerat, nappaatip kingornuttagaaneranut ersiutaasinnaavoq. Kingornuttakkamik puigortunngorsimanissamut pasitsaassinermi nakorsamut-immikkoortortamut immikkut ilisimasaqarfimmuut innersuussisinnaasumut- saaffiginnittoqarsinnaavoq. Immikkoortortami pasitsaassineq tunngavissaqarnerasoq naliliivigineqassaaq misissortinnissamullu periarfissat pillugit siunersuisoqassalluni. Tamatuma kingorna pinngoqqaatit misissuiffigineqarnissaannut aalajangernermi, nappaammut puigornermut aalajangersimasumut pinngoqqaammi ilisimaneqartumik allannguuteqarneranik qulaajaasumik, aaversittoqassaaq.

Pinngoqqaatitigut misissuiffigineqarnissamut akuersaarneq akerliunerlu

Pinngoqqaatitigut misissortittariaqarneq ersarissumik akineqarsinnaanngilaq. Nappaatip qularnaarlugu ilisimalerana inuunerlut sunniuteqassammat isumaliutigeqqissaartariaqarpoq. Immaqa kingornuttakkamik puigortunngorsinnaanissap ilisimalikkap qanoq iliuseqarfiginissaata eqqartornissaa isumaliutiginissaalu pingaaruteqarpoq. Puigortunngorsinnaanerup meerarisanit kingornunneqarsimasinnaanerata ilisimalerana ajornakusoorsinnaavortaaq.

Misissortinnissamut tunngavilersuutit ilaatigut makkuupput:

- Pilersaarusiorsinnaaneq (kingornussassat, sinniisoqarneq il.il.)
- Siusissukkut nappaatip paasineqarnissaa nakorsarneqarnissarlu
- Misigissutsikkut kingunerisinnaasaasa annertusinnaanerata siulittoruminaassinnaaneralu
- Pinngoqqaatini allannguutit aaqqinneqarsinnaannginnerat

Puigortunngornermut nakorsaatit ersiutitut annikillisaataannaanerata.

